

pris: 25 kr.

Foreningen Danmark-Letland

nr. 4 december 2017 25. årgang

ISSN 1901-5720

Husk at betale kontingent
for 2018. Se side 26 og 49

Indhold

18. Novemberfest i Kilden	3
Letlands ambassadør Kaspars Ozoliņš' tale	6
Stemningsfuld fejring af 25 års jubilæum	9
Gibuli–Bramsnæs, Lejre–Talsi	12
25 års venskabsforbindelse med Gulbene i Letland	20
Tosproget uddannelsesprogram	24
Civilsamfundet og sikkerhedsmæssige spørgsmål	27
Koklefestival på Amager Kulturpunkt	33
KUKS Galafest	36
Rite Nyt	37
Nyheder fra Latvian Institut	40
Ieva Bluma	44
Lettiske julegaver?	46
Bestyrelsen	48
Foreningen....	49
Nyttige adresser	50
KALENDER for 2017	51

Den bedste julegave du kan give os, er at betale kontingent nu. Se vejledning side 26 og 49

Forsiden:

Ambassadør Kaspars Ozoliņš overrækker formanden Kirsten Gjaldbæk en smuk buket til Foreningen Danmark-Letlands 25 års jubilæum.

Foto: Kirstine Gjaldbæk

Deadline for næste nummer er 1. marts. 2018

18. Novemberfest i Kilden

I anledning af Letlands nationaldag og 99. årsdagen for Republikken Letlands grundlæggelse blev der afholdt fest.

I samarbejde med Lettisk-Dansk Forening og Ambassaden og vores egen forening var vi inviteret til en festlig eftermiddag den 18. november kl. 14.30. Over hundrede unge letter med deres børn sammen med nogle medlemmer fra foreningen, fejrede dagen i salen med præsidentens tale på storskærm, og bagefter ambassadør Kaspars Ozoliņš tale, som

In Corde Meo

*Edgars Rujāns (guitar)
og Roberts Martinovskis
(saxofon)*

kan læses her i bladet.

Bagefter præsenterede den lettiske lørdagsskole sig. De kom ind på scenen med alle de små børn, som der bliver flere og flere af, og de sang en lille lettisk sang for publikum.

Nu præsenterede koret "In Corde Meo" et fint musikalsk indslag og derefter spillede to lettiske jazz musikere Edgars Rugajs (guitar) og Roberts Martinovskis (saxofon) nogle jazz stykker for os.

Derefter skulle vi skype, over nettet med den anden lettiske forening som findes i Vejle. Det lykkedes også. Pludselig tonede billedet af festlige lettiske gæster frem på skærmen, som vi kunne tale med og vinke til og de til os. Ambassadøren sagde nogle ord til dem og ønskede dem fortsat god fest. Så tonede det ud.

Lige ved afslutningen blev det annonceret at der var en der havde fødselsdag, det var næstformanden for foreningen Danmark-Letland Niels Bendix Knudsen, som blev 75 år. Han blev bedt om at komme op på scenen og fik en stor buket blomster af ambassadøren og Lettisk – Dansk Forening, som tak fordi han altid hjælper ved arrangementerne og gør det muligt at låne Kilden.

Derefter kom Rikke Helms, den tidligere leder af Kulturinstituttet i Riga, op og fortalte at hendes søn havde gået på den efterskole, hvor Niels havde været forstander og så havde hun mødt Niels igen i Letland hvor han lavede højskole. Hun ønskede til lykke og overrakte ham en rose og en flaske lettisk aronia brændevin.

Niels havde holdt sin fødselsdag tidligere på dagen og derefter inviteret alle sine børn og børnebørn til fest i Kilden, så de kunne få den oplevelse med.

Nu kunne vi gå ud til det store tag selv bord, hvor alle kommer med forskellige retter. Bordet og salen var smukt pyntet med fine blomster og der var mulighed for lettisk øl, vin og kvass. Snakken gik livligt til klokken blev 19.00, så begyndte den store oprydning.

Mange tak til festkomiteen og til ambassaden og andre som har været med til igen i år at gøre dagen festlig. Lad os håbe at det kan fortsætte mange år frem.

*fotos: Jørgen Lauterbach
LN*

Den lettiske præsident Raimonds Vējonis taler til os på storskærm

Letlands ambassadør Kaspars Ozoliņš' tale

Letlands ambassadør Kaspars Ozoliņš' tale på 99. årsdag for Republikken Letlands grundlæggelse

Ærede landsmænd og danske venner!

Min festtale i dag vil jeg starte med at henvise til den lettiske præsidents tale fra sidste år, hvor han sagde at vi nærmer os Letlands første hundredeårsjubilæum. Ordet første udtrykker her en tro, en forventning og en overbevisning om at Letland går en lys fremtid i møde.

Letlands første hundrede år har i hele dens periode været voldsomt svingende og intense. Her i slutningen af hundredeåret er der blevet taget nogle økonomiske kæmpespring, der nok ikke vil være mulige at gentage. Den tid, som var præget af undertrykkelse og overlevelse, heltegerninger, udbrud og kamp for selvstændighed, håber jeg er overstået. I de grundlæggende træk har vi, letter, opnået drømmen om at blive en del af Europa, en drøm der blev lagt spirer til under generhvervelsen af den tredje selvstændighed i 1990'erne. På alle områder – både hvad angår den økonomiske udvikling, den sociale sikkerhed, den offentlige forvaltning og den internationale sikkerhed, kan Letland betragtes som et europæisk land.

Den lettiske stat og det lettiske samfund har brug for en videreudvikling i et roligt tempo, skridt for skridt og ikke med en svingende bane. Letlands fremtid i Europa kræver, at vi er gode til føre velargumenterede diskussioner og overveje vores beslutninger, stræbe efter topkvalitet og ekspertise, være ansvarsfulde medborgere i et åbent og kreativt samfund. Jeg bemærker, at den nye generation – de unge som

er født i uafhængighedsårene - ønsker at gå i denne retning og at de er i stand til at opnå det.

Selvom den danske stat er ca. 10 gange ældre end den lettiske, så er forskellen, hvis man måler den gennemsnitlige økonomiske vækst, bare 17 år. Vi er så tæt på at være ved siden af jer. Siden 1993 har Letland været det land i OECD, som har udviklet sig mest - det har også overhalet Estland, Taiwan, Singapore og Sydkorea. Vi kan nok ikke forvente at udviklingen vil fortsætte i samme tempo de følgende 25 år. Men også i 2017 har vi været det land, som bedst har formået at forvandle sine reformer til en reel økonomisk udvikling.

Endnu et eksempel: Den dag, vi fejrede den lettiske Sankt Hans her i København i år, blev vi vidner til, hvordan Alona Ostapenko blev til den første lettiske tennisspiller, som vandt Grand Slam, og ved sæsonafslutningen er hun på toppen af ranglisterne ved siden af danskeren Caroline Wozniacki. Disse to eksempler er fantastiske, storslåede og imponerende efter min mening! Og vi har en grund til at være glade og stolte over det, og naturligvis skal vi fejre det! Og hvad er det så, vi letter, er allerbedst til? Til at feste, naturligvis! Som I nok ved, så bliver Letlands 100 års jubilæum markeret i hele 4 år, og fejringen er allerede begyndt i år. Jubilæets slogan lyder: Jeg er Letland! Hvilket betyder, at Letland - det er ikke noget som er uden for os, nej, Letland udgøres af hver enkelt af os og os alle sammen samlet. Den ægte og særlige feststemning og glæde skabes af vor allesammens deltagelse og medvirken i markeringen af hundredeåret.

De første hundrede år ønsker vi at fejre sammen med vores bedste venner. Vores danske venner har været sammen med os:

- 1) både ved generhvervelsen af Letlands selvstændighed og
- 2) de efterfølgende 25 år, hvor de har brugt meget tid og energi på at vedligeholde direkte kontakter mellem indbyggere i begge vores lande, og

3) på samme måde håber jeg, at det Danske kongehus kommer på et genvisit til Letland som svar på den lettiske præsidents indbydelse under sit besøg i Danmark i år.

Jeg er overbevist, at det kommende år bliver et fantastisk år, fyldt med mange gode oplevelser. Vi skal opleve Vinter OL i Korea, Ishockey VM i Danmark, Sang- og Dansefestival i Letland, hvor der også vil deltage det forenede lettiske kor fra Danmark, og fejringen af hundredeåret. Jeg ønsker jer alle mange dejlige og opløftende oplevelser!

Mit andet ønske til jer vil være en gentagelse af noget som jeg har sagt før, men som stadig er aktuelt: Lad os tro på os selv og lad os sammen øge vores styrke!

Priecīgus valsts svētkus! Glædelig Letlands Nationaldag!

*Ambassadør parret i
haven ved Foreningens
25 års jubilæum.*

Stemningsfuld fejring af 25 års jubilæum

På en af sommerens få varme og solrige eftermiddage samledes et halvt hundrede mennesker på Den lettiske Ambassades terrasse. Anledningen var, at Foreningen Danmark Letland fejrede sit 25 års jubilæum, og ambassadør Kaspars Ozoliņš havde lagt lokaler til begivenheden. Der var stil over arrangementet i den frodige have med champagne og lidt til ganen. Ambassadøren holdt tale, ligesom også formanden for foreningen, Kirsten Gjaldbæk, mindedes de 25 års arbejde for at styrke og udvikle venskabet mellem det lettiske og danske folk. Bagefter kommenterede tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann Jensen udviklingen. Desuden blev foreningen lykønsket af Lettisk-Dansk Forening og af Dansk-Estisk Selskab. Kirsten Gjaldbæk fik til sidst

overrakt en overdådig buket blomster. Imellem indslagene underholdt to lettiske jazzmusikere, ligesom koret In Corde Meo lagde stemmer til en række smukke lettiske sange. Alle fremmødte fik som afsked udleveret det seneste nummer af medlemsbladet, der i dagens anledning var udvidet og bragte mange illustrative farvebilleder.

Winni Østergaard Nielsen

Ambassadøren byder velkommen til den danske ambassade i Letland, Hans Brask

Tre glade gæster, Vibeke Mørch, Ole Meldgaard, og Susanne Prip fra Foreningen Norden

*Formanden
fra Lettisk
Dansk For-
ening i Vejle
til højre og
Fra Estisk
Forening til
venstre.*

*Jens William
Grav, Flem-
ming Thøger-
sen, og
Kirsten Gjald-
bæk*

Gibuli–Bramsnæs, Lejre–Talsi

20 års venskabssamarbejde

Den 27. august 1997 underskrev Gaida Kruze, borgmester i Gibuli, Letland og Carsten Rasmussen, borgmester i Bramsnæs den venskabspagt mellem de 2 kommuner, som fik stor betydning for borgerne i begge kommuner de følgende 20 år.

Ingen havde på forhånd nogen ide om, hvad det ville bringe af gevinster og oplevelser til borgere i de 2 kommuner. Forud for underskrivelsen af venskabspagten var gået nogle år, hvor kontakten mellem de 2 kommuner blev etableret, med baggrund i samarbejdet mellem Talsi og Roskilde amter. Flemming Damgaard Larsen tog initiativ til de første kontakter, besøgte Gibuli flere gange i midten af 90'erne, og deltog i planlægningen af mødet i 1997 i samarbejde med det Rådgivende Fritidsudvalg i Roskilde Amt. Mødet var 2. del af

et demokratiseminar og skulle foregå i Talsi amt.

Den 2.-9. juni 1997 deltog Lisbet Kristiansen og Erik Mikkelsen i dette seminar i Letland som Bramsnæs' repræsentanter og mødte her for første gang folk fra Gibuli, heriblandt Jolanta Ozola, der har været vores gennemgående og energiske kontaktperson. Det blev et særdeles vellykket besøg med gensidig bekræftelse af, at vi alle ville gøre en aktiv indsats for det fremtidige venskabssamarbejde.

Straks efter hjemkomsten deltog Lisbet og Erik i et møde i Kulturelt Udvalg, hvor ideerne og mulighederne for et fremtidigt samarbejde drøftedes. Resultatet blev en beslutning om at invitere repræsentanter fra Gibuli til Bramsnæs i august måned.

Ved dette besøg blev venskabspagten underskrevet i rådssalen i Lyndby Rådhus som afslutning på et møde i kommunalbestyrelsen. Her blev det åbenbart for alle tilstedeværende, at denne underskrift var en underskrift, hvor venskab betød venskab.

Efter denne dag er flere og flere borgere i Bramsnæs/Lejre blevet bekendte med vores venner i Letland. Mange har haft besøg og mange mennesker har været på besøg i Gibuli/Talsi og mange andre steder i Letland.

Udbredelsen af kendskabet til samarbejdet var begyndt, og ønsket om involvering i samarbejdet var stort.

For 10 år siden skrev vi:

Begrundelsen for et festskrift i anledning af 10 års venskabs-samarbejde mellem Gibuli og Bramsnæs kommuner er ganske enkel: det har været som en fest!

For at en fest skal lykkes er der en del betingelser, der først skal være opfyldt.

Der skal være nogen, der tager initiativ. Der skal være nogen, som formulerer en invitation. Der skal være nogen at sende invitationen til. Der skal være nogen, der har lyst til at tage imod invitationen. Der skal være nogen, der tager ansvar for de praktiske forberedelser. Der skal være nogen, der har lyst

til at være toastmaster. Der skal være nogen, der møder feststemte op til festen. Der skal være nogen, der har lyst til at danse, når musikken spiller op til dans. Der skal være nogen, der hjælper med oprydningen og spiser rester.

Alle disse betingelser, føler vi, har været til stede i de første 10 år, hvor samarbejdet har udfoldet sig. Derfor har vi lyst til at fortælle om denne fest og sige en stor tak til alle de mennesker, der har bidraget til festen. Uden opbakning fra politikere og øvrige borgere i Bramsnæs og Gibuli var festen blevet aflyst.

Vi håber, festen kan fortsætte med samme alsidighed, som den er begyndt og glæder os til mange flere dejlige oplevelser i dette berigende samarbejde.

Og det må vi så konstatere, at festen er fortsat!

Der er nu gået 20 år siden den første venskabspagt blev underskrevet. En ny venskabspagt er underskrevet, efter at begge kommuner har været igennem kommunesammenlægning og er blevet en del af et større hele. Og venskabet holder!

Talsis borgmester Edgars Zelderis og tolk Guna Grinberga.

Mange borgere har været med i mange oplevelser i den periode, og derfor var der også stor interesse for at deltage i festligholdelsen af 20 års samarbejde. Jubilæumsfesten foregik i Talsi.

Sidst i september rejste ca. 50 Lejreborgere, heriblandt Carsten Rasmussen, der nu igen er borgmester i Lejre og kom-

munalbestyrelsesmedlemmerne, Asta Rasmussen, Thomas Stokholm, Mikael Ralf Larsen samt kommunaldirektør Inger Marie Vynne til Talsi i Letland for at fejre 20 året for venskabsforbindelsen. Desuden deltog Talsiafdelingens bestyrelse i arrangementet.

Den officielle del, fejringen af jubilæet, foregik i rådhusets store sal i Talsi. Her tog den nye borgmester i Talsi, Edgars Zelderis, imod, og der var taler af de to borgmestre og formanden for Talsiafdelingen Erik Mikkelsen, som præsenterede en billedserie om de 20 års samarbejde. Desuden var der dejlig musik og sang leveret af Musikskolen i Talsi og Trollekoret fra Lejre.

De 2 borgmestre overrakte også gaver til hinanden. Lejre gav en kurv med lokale økologiske produkter og inviterede 5 unge til Lejre til næste år, hvor de sammen med 5 unge fra Lejre skal nå frem til et bud på, hvordan samarbejdet skal udvikle sig fremover. Gaven fra Talsi var en meget smuk, lokalt fremstillet skål i læder med indgravering.

De 20 år har været fyldt med spændende samarbejdsprojekter. Her skal blot nævnes nogle enkelte:

Bramsnæs Ungdomsskole samt unge i Gibuli og Saldus gymnasium, i alt ca. 90 unge, deltog i et stort musicalpro-

jekt i 2001-2002. Den samlede ungdomsgruppe opførte Sebastians Skatteøen både i Talsi og Saldus i Letland og i Bramsnæs. Projektet har dannet grundlag for et mangeårigt samarbejde, som også i 2018 betyder, at Lejre Ungdomsskole drager til Letland for at opføre deres seneste musical der. Der har været mange gensidige besøg: Unge, voksne og grupper af pensionister. Fodboldhold og mange flere.

"Adult learning is Unlimited" var et projekt, der blev gennemført i 2010, hvor deltagere fra Gibuli i Letland, Orisaare i Estland og Lejre fik lejlighed til at dele deres viden på områder som fødevarer, madlavning, blomsterdekoration og håndarbejde. Det kom der en rigtig fin rapport ud af med mange fotos og opskrifter.

Udvekslingsstudenter har boet privat i Bramsnæs, og der er skabt mange kontakter. Flere af dem mødte vi igen i Talsi i september, og det er hyggeligt, at vi stadig kan tale med dem på dansk.

I starten af samarbejdet blev der også sendt en del ting til Letland, bl.a. skolemøbler, computere, en ambulance og en skolebus. Til gengæld fik vi mange stærke kulturelle oplevelser.

Linedance på Spare Skole

I 2012 var der et stort projekt, hvor kunstnere fra Estland, Letland og Danmark arbejdede sammen og individuelt. Her blev en gylletank i Kyndeløse i Lejre dekoreret med megen fantasi, og der blev malet fine billeder fra Ejby Ådal. Det hele sluttede med en udstilling i kulturhuset i Hvalsø.

Lisbeth Kristiansen, Jolanta Ozola og Erik Mikkelsen. Jolanta modtager gave fra Talsi afdelingen.

I 2014 var 110 Lejreborgere inviteret til Talsi ved "Lejredagene." Her deltog billedkunstnere, musikere, gymnaster, linedancere, der var en stand med mad- og drikkevarer fra Lejre, og fra Sagnlandet blev der vist hugning i flint. Jernaldergruppen Prindsens hverving gav opvisning med islandske heste, som var medbragt fra Danmark. I 2016 var der genbesøg fra Talsi, hvor en teatergruppe, et mandskor,

og unge folkedansere optrådte. Borgmestrene fra Talsi og Lejre, politikere og mange lejre-borgere var med til at præge festlighederne. Og der kunne nævnes meget mere. Højdepunktet ved fejringen af 20-års jubilæet var en billedkavalkade af billeder fra de mange begivenheder, der har fundet sted i årenes løb. Det foregik i den store sal i kulturhuset i Pastende. Her bød Jolanta Ozola velkommen og Trollekoret fra Lejre sang. Carsten Rasmussen fortalte om de oplevelser, han har haft gennem de mange år, hvor han har været en aktiv deltager i venskabssamarbejdet – lige fra han underskrev venskabsaftalen i 1997 og til en rundtur denne dag i byen, hvor han mødte mange bekendte.

Danseopvisning af Gruppen Spriganis

Billedkavalkaden blev præsenteret af Lisbet og Erik og oversat til lettisk af vores mangeårige tolk, Guna Grinberga. Indimellem var der optræden af de lettiske dansegrupper Austris og Spriganis, Baiba og Juris sang, og Finn Dahl fra Lejre spillede på piano sit eget værk, inspireret af hans oplevelser på tidligere sang- og dansefestivaler. Til sidst rettede Erik og Lisbet en stor tak til Jolanta for hendes store indsats gennem årene og for hendes medvirken ved tilrettelæggelsen af fejringen af jubilæet.

Aftenen sluttede med middag og dans – det var en fantastisk aften.

Tre personer har været gennemgående i alle 20 år. Jolanta Ozola fra Pastende har altid været involveret i de lettiske arrangementer og Erik Mikkelsen og Lisbet Kristiansen har ofte været involveret i de arrangementer, som er foregået i Bramsnæs/Lejre. Fælles for alle 3 er, at de har været faste

samarbejdspartnere i 20 år. – Men kun fordi mange andre har båret med, har det været muligt at få og give hinanden så mange oplevelser.

Inden vi nåede til festlighederne i Talsi, besøgte vi Jelgava, hvor vi fik lejlighed til at se nærmere på denne universitetsby. Desuden nåede vi også en guidet tur i Talsi, hvor vi bl.a. besøgte Spare skole, der er omdannet til fritidscenter og bibliotek. Trollekoret fik en fantastisk oplevelse, da de fik lov til at synge på plejehjemmet i Laucienne, hvor beboerne kvitterede med et par lettiske sange.

Efter festlighederne i Talsi tog vi den sidste dag til Riga, hvor vores tolk, Guna, viste os de flotte huse i jugendstil i kvarteret omkring kunstmuseet. Guna har uddannet sig til arkitekt i Danmark. Et flot punktum for en dejlig tur, som vi alle nød.

Fantastisk, hvad vi kunne nå på 5 dage, fra den 20.-25. september.

En jubilæumstur og oplevelser, som lover godt for fremtiden. Alle er indstillede på, at vi også skal nå både 25 og 30 års jubilæum.

*Tekst og foto:
Lisbet Kristiansen
Jørgen Lauterbach
Erik Mikkelsen*

Talsis borgmester på cykel på den internationale bilfri dag.

25 års venskabsforbindelse med Gulbene i Letland

Frihedsmonumentet i Gulbene

I september var det 25 år siden, at den daværende Them Kommune søgte at etablere venskabs-forbindelse med en kommune i de baltiske lande, som året før var blevet selvstændige efter 50 års indlemmelse i Sovjetunionen. Man fik kontakt med byrådet i Gulbene i det østlige Letland, som også havde søgt om venskabsforbindelse i de nordiske lande. I september 1992 rejste en delegation fra Them til Gulbene, hvor de blev modtaget med åbne arme og fik et stærkt indtryk af den lettiske situation efter befrielsen. Gulbene er en mindre by og kommune i det østlige Letland, kun 60 km fra den russiske grænse og er præget af at være et udkantsområde.

Efter gensidige drøftelser kom en delegation fra Gulbene i april 1993 til Them. Der blev indgået en officiel Venskabsaftale mellem Gulbene og Them Kommuner, som har fungeret indtil nu, selv om Them er blevet en del af Silkeborg Kommune, og Gulbene også er udvidet ved kommunalreformen i Letland. Formålet med Venskabsaftalen er at arbejde for gensidig forståelse og kendskab til de kulturelle, erhvervs-mæssige og sociale forhold. Samarbejdet skal være baseret på respekten for demokrati og fredelig sameksistens. Med venskabsforbindelsen vil man fremme direkte kontakter, udveksling og samarbejde mellem enkeltpersoner, skoler, foreninger, institutioner og virksomheder.

I august 1994 fik Them besøg af Gulbene Musikskoles lærerkor, og den folkelige opbakning til Venskabsforbindelsen blev afprøvet gennem privat indkvartering af de 50 korister i hele Them Kommune og stor tilslutning til korets koncerter i Bryrup og Them kirker og i Medborgerhuset. Der var arrangeret besøg i børnehaver, skoler, plejehjem og på rådhuset i Them og Silkeborg Højskole.

Elever og lærere fra musikskolen i Gulbene på besøg i Them 2016.

Mange udvekslingsbesøg

Igenem årene har der været talrige besøg af større og mindre grupper fra Gulbene: lærere, sundhedspersonale, folkedansere, børnekor, musikere og kunstnere, jægere, veteranogtsfolk og senest en delegation af pensionister. Ligesom der har været forskellige personer og grupper fra Them på besøg i Gulbene: lærere, tandlæge, røntgenpersonale, brandmænd, erhvervsfolk og menighedsråd. Og flere turistbesøg af grupper fra Them, som er blevet hjerteligt modtaget og vist rundt i Gulbene og omegn.

I foråret 1997 blev der arrangeret Dansk-Lettiske Kulturdage i Gulbene med deltagelse af 43 folkedansere, husflidsfolk, kunstnere og musikere og byrådsmedlemmer fra Them. Alle oplevede igen den venskabelige atmosfære, og de unge musikere i "Bette Bigband" blev meget populære blandt de unge i Gulbene, som endnu ikke var så vant til jazz og rock-musik.

7 år senere i maj 2004 var det Them's tur til at arrangere Lettisk-Danske Kulturdage i Them. Det skete samtidig som en markering af Letlands optagelse i EU. 70 deltagere af fodboldspillere, brassband, husflidsfolk og kunstnere samt folkedansere blev igen privat indkvarteret. Der var koncerter, fodboldkampe, udstillinger og gudstjeneste i Bryrup kirke samt en stor afslutningsfest i Them Hallen med 400 deltagere. Kulturugen blev bl.a. støttet af EU-midler og fik senere en fornem EU-Award for Venskabsbyprojekter.

Skiftende venskabssamarbejde

I de første år var der indsamlinger af brugt tøj og skolematerialer m.m. og en brugt tandklinik og røntgenudstyr samt en brandbil, der blev sendt til Gulbene. Der har også været flere forsøg på at skabe forbindelse mellem virksomheder. Men de senere år har der især været udvekslingsbesøg mellem kulturelle foreninger og institutioner. Ligesom kirkerne i Them Kommune har venskabs-forbindelse med Den lu-

therske kirke i Gulbene, som stadig fungerer med gensidige besøg og støtte.

Pensionister fra Gulbene på besøg i Them aug. 2015

Venskabsforbindelsen er meget værdsat af vore venner i Gulbene, som har venskabsforbindelser med en række byer i Europa og i Rusland. Mens Silkeborg Kommune har afviklet sine Venskabsby-aftaler efter kommunalreformen i 2007. Dansk-Ungarsk Venskabsforening i Kjellerup og Venskabs-byforeningen Them-Gulbene fungerer dog stadig som selvstændige foreninger, der indtil nu har fået et årligt tilskud på 20.000 kr. fra Silkeborg Kommune. For befolkningerne i de tidligere Østlande betyder det åbenbart mere at knytte venskabsbånd med folk i andre lande og i Vesten. For dem handler det stadig om gensidig forståelse, respekt for demokrati og fredelig sameksistens.

*Niels Uldall-Jessen
Venskabsbyforeningen Them-Gulbene*

Tosproget uddannelsesprogram

Ministry of Foreign Affairs of Latvia

Presse meddelelse

Den 18. september i Warszawa delte den lettiske delegation i forbindelse med implementeringen af den menneskelige dimension i Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) sin bedste praksis i styrkelsen af nationale mindretalsrettigheder i Letland.

I en arbejds-session om tolerance og diskrimination fik deltagerne et overblik over omfanget af statsstøtte til nationale mindretalsuddannelsesprogrammer og den model for tosproget uddannelse, som staten gennemførte, idet fokuseringen på tosproget uddannelse er en integreret del af Letlands uddannelsessystem, der søger at sikre erhvervelsen af både det lettiske sprog og de nationale mindretalssprog. OSCEs højkommisær for nationale mindretal har også henvist til Letlands tosprogede læringsmodel som et godt eksempel, mens flere OSCE-medlemsstater har overvejet indførelsen af en lignende model i deres skolesystemer.

Den lettiske delegation understregede, at en af de vigtigste opgaver i Letlands integrationspolitik er at sikre respekten for de nationale mindretals rettigheder og samtidig bevare deres kultur, sprog og traditioner. Som følge af integrationspolitikken er de lettiske sprogkunders blandt de nationale mindretal, især unge mennesker, vokset betydeligt i de seneste år, og mere end 94% af personer, der tilhører nationale mindretal, kan kommunikere på lettisk.

Udover at præsentere et overblik over samarbejde og dialog mellem den offentlige sektor og nationale minoritetsorganisationer informerede den lettiske delegation publikum om politikken for roma-integration på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Kirsten Gjaldbæk spørger ambassadør Kaspars Ozoliņš

Kirsten: "Jeg spurgte ambassadøren, hvordan "national minorities" blev defineret i forhold til diverse programmer, og fik nedenstående svar. Interessant, at han så alligevel kommer ind på, at det nok ikke helt lykkes ude på landet. Men hvis de virkelig kan gennemføre disse programmer, er der da vist noget at lære??"

Kirsten

Svar fra ambassadør Kaspars Ozoliņš

Kære Kirsten,

Tak for din interesse med at følge udviklingen vedrørende kendsgerninger om mindretals rettigheder i Letland.

Som svar på dit spørgsmål kan jeg bekræfte, at mindretalsrettighederne gives fuldt ud til alle minoriteter uanset deres statsborgerskab.

Specielt angående de nationale minoritetsuddannelsesprogrammer - de tilbydes russerne, der 1) har lettisk statsborgerskab, 2) ikke har lettisk statsborgerskab, 3) Ruslands statsborgere eller statsborgere af enhver anden stat. Faktisk er de største antal modtagere af tosproget mindretalsuddannelse de elever der har russisk som deres modersmål (igen - uanset deres statsborgerskab). Derudover kan hver enkelt minoritetsskole uafhængigt vælge et ud af fire tosprogede uddannelsesprogrammer, afhængig af hvad de føler er bedst egnet til deres elever. I øvrigt er det uddannelsesmæssige indhold for lettiske skoler og mindretalsskoler det samme. Variationen ligger i hastigheden og mængden af studieemner på lettisk.

Efter at Letlands skolebørn var blevet målt i henhold til OECD PISA standart viste testen, at vidensniveauet for lettere og russere (eller andre) er det samme, uanset om de studerede på lettisk eller var tosproget. Det er derfor, OSCE's højkommisær mener, at vores minoritets tosproget uddannelsesprogram er godt.

Hovedproblemet i vores uddannelsessystem er, at der er stor forskel på resultatet mellem landdistriktskoler og storskoler

i byerne. Og det er netop det, som undervisningsministeriet gør lige nu - forsøger at konsolidere små landdistriktskoler i større skoler (især sekundære) i byer i stedet for i landsbyer.

Med venlig hilsen, Kaspars

Husk lettisk strik til julegaver igen i år.

Det fra sidste år er ganske givet slidt

Rite Højskoles Støttekreds er på julemarked igen i år.

På Christiania: 9.12 til 20.12 kl 12 til 20 (20.12 kun til 18)

På Stændertorvet i Roskilde:

15.12 og 16.12 kl 12 til 18

17.12 til 23.12 kl. 12 til 19

Så er det tid for at betale kontingent for 2018.

Se taksterne side 49 nederst.

Vi sender ikke girokort med bladet. I kan dog stadig betale med giro. Korttypen er 01 og gironummer er 0773654, husk dit navn i meddelelsesfeltet

Men du kan også vælge bankoverførsel fra netbank til regnr 1551 konto 0000773654

Regnskab for Foreningens jubilæum

Foreningens jubilæum på den lettiske ambassade den 23/8.

Indtægter:

Pengegaver fra foreningens medlemmer ialt kr. 12.650.

En pengegave på kr. 500 fra foreningen Norden

Et gavekort på 250 kr. Fra Dansk-Estisk selskab

En gavekurv fra Lettisk-dansk forening

Ambassaden bidrog med søde sager, øl, kaffe, te og balsam.

Udgifterne udgjorde ialt kr. 16.634

Og dækker trykning af blad, buffet på ambassaden og rejseomkostninger for 2 lettiske musikere.

Kasserer Aase Lundbye

Civilsamfundet og sikkerhedsmæssige spørgsmål

Af Kristine Zonberga, Civic Alliance-Latvia og Ilze Berzina-Rukere, Pro-police Latvia, Riga Stradins Universitet

Artiklen blev første gang udgivet på lettisk her: <https://issuu.com/zalabriviba/docs/asv5> på engelsk kaldes det "Development Cooperation Letter", det er skabt af Green Freedom Society, det er periodisk brev, som udkommer to gange om året .

Der har indtil nu kun været en beskeden diskussion om civilsamfundets rolle for demokrati og sikkerhedsmæssige spørgsmål, idet man har overladt sikkerhedsmæssige spørgsmål til nationale sikkerhedsinstitutioner. I Letland begyndte statsinstitutionerne offentligt at diskutere sikkerhedsmæssige spørgsmål i 2015, da udkastet til den Nationale Sikkerhedspolitik blev formuleret, og justitsministeriet præsenterede sine intentioner om mulige ændringer i Loven om Foreninger og Sammenslutninger for at forhindre organisationer illoyale over for Letland i at operere.

Spørgsmålet om at involvere civilsamfundet i sikkerhedsmæssige spørgsmål blev aktualiseret på grund af hastige ændringer i den geopolitiske situation i verden, hvilket resulterede i at borgere blev mål for propagandatrusler i den geopolitiske interesse i visse lande. Derfor begyndte den lettiske regering at forstå betydningen af beredskabet over for provokationer hos dets borgere og civilsamfundet, og hvordan man skal reagere korrekt over for provokationer mens man samtidigt overholder demokratiske principper. Sikkerhedsmyndighederne var også bekymret over data, som beviste stigende finansiering fra de såkaldte russiske "blid magt programmer", hvor man brugte forskellige fonde

til at kanalisere ca. 70 mill. US \$ årligt til at påvirke den offentlige mening i Letland. Intentionen var at øge denne finansiering. Samtidigt har den finansiering, som står til rådighed for den del af samfundet, der forholder sig loyalt over for den lettiske stat, været utilstrækkelig til at sikre samfundets funktioner, til at bekæmpe misinformationskampagner, provokationer og forsøg på at splitte samfundet.

I lyset af dette, og med kendskab til de risici og muligheder, som et stabilt civilsamfund byder på, blev et afsnit tilføjet til den Nationale Sikkerhedspolitik om "Beskyttelse imod trusler og risici mod civilsamfundets solidaritet", hvilket øger betydningen af samfundets integrationspolitik

Følgende forklaring er modtaget fra de to forfattere Kristine og Ilze til nærmere oplysning om hvad "Saeima og NGO Forum" er for en størrelse:

Det er en konference, et forum som finder sted hvert år i foråret. Sidste år var det allerede 11te gang det blev afholdt. Der eksisterer en koordinationsgruppe, som bl.a. Kristine er medlem af, og som i samarbejde med Saeima-medarbejdere organiserer denne årligt tilbagevendende begivenhed. For det meste vælges forummets emner af ngo'er. Deltagerne i forummet er ngo'er, medlemmer af Saeima, embedsmænd og indkaldte eksperter. Efter diskussionerne i Forum udarbejdes en oversigt over diskussionens temaer, som udgør en opgaveliste – hvad deltagerne skal handle på det kommende år.

Civic Alliance er en af de vigtigste NGO-interessenter og koordinator for begivenheden. Selvfølgelig er alle ngo'er ansvarlige for at udføre overvågningsaktiviteter på deres respektive felter i løbet af året, så alle løfterne givet på Forum, rent faktisk implementeres.

og civilsamfundets involvering i sociale politiske processer, som medvirker til at styrke den nationale sikkerhed.

Den Nationale Sikkerhedspolitik inkluderede også udviklingen af en sans for samfundsansvar og en forståelse for den nationale sikkerhed, og hvordan den styrkes. Derfor har Civic Alliance-Latvia gennem de sidste to år introduceret et vigtigt emne i "Saeima og NGO

Forum”, nemlig hvordan demokratiet og sikkerheden i Letland kan styrkes. Dette ”Saeima og NGO Forum” er en unik platform for NGO-repræsentanter fra Letland, medlemmer af Saeima og eksperter til at mødes, diskutere og nå aftaler om yderligere skridt til at forbedre situationen.

Deltagerne i dette forum indså i 2016, at sikkerhedsrisikoen i Letland ikke kun var teoretisk længere, men var blevet en realitet. Dette skyldes især den utilstrækkelige finansiering til at styrke civilsamfundets muligheder og den hybride krigs indflydelse på den offentlige mening. I 2017 har dette forum diskuteret sikkerhedsmæssige spørgsmål ud fra forskellige vinkler: medier, kultur, borgeraktiviteter, og økonomisk lighed som garanti for sikkerhed.

Når talen falder på sammenhængen mellem kulturuddannelse og sikkerhed blev den teori fremsat, at kulturen kunne blive en platform til at interagere med samfundet. Kulturen kunne også styrke fornemmelsen af sikkerhed og identitet, fordi lettere traditionelt har været civilt aktive, specielt i kulturelle sammenhænge. Adskillige aktiviteter igennem de seneste år har bevist at kulturen er en succesfuld platform for civil involvering og i at aktivere samfundet, fx diskussionsfestivalen ”LAMPÅ” (med samme koncept som vores folkemøde på Bornholm), forestillingen ”Borders”, en stand-up forestilling om falske nyheder og mange flere. Disse begivenheder blev set bredt på internettet eller besøgt, hvilket beviste at kultur og kreative metoder kan aktivere de passive dele af samfundet, så de kan udtrykke deres meninger om forskellige spørgsmål, inkl. sikkerhed, et enigt samfund, og tolerance.

Andre tilsvarende aktiviteter, som i løbet af de sidste år promoverede sikkerhedsspørgsmål, var lokale bevægelser som Miera og Hospitalu gadefestivaler, ”Brasa Creates” og andre. Det er fair at sige, at disse begivenheder ikke kun er underholdning, men også en måde at styrke civil sikkerhed på, fordi deltagelse i lokale bevægelser fremmer den indre sikkerhed og giver anledning til at drage omsorg for sikker-

heden af det man ejer. I udgangspunktet kommer folk sammen for at oprette lokale bevægelser til at sikre deres lokalområder, at planlægge hvordan man skal tilbringe fritiden sammen, men samtidigt har det også en positiv indflydelse på opfattelsen af sikkerhed og tilhørsforholdet til lokalsamfundet, byen eller landet generelt.

På "Saeima og NGO Forum" blev der diskuteret en negativ platform for sikkerhed. Den bestod i den negative økonomiske situation og den økonomiske ulighed som den største trussel mod den nationale sikkerhed. Den opdeler samfundet og skaber intolerance. Dette er bevist gennem forskning, som viser at basis for et "sundt" samfund ikke er velfærd, men graden af lighed blandt borgerne. Dette kommer måske som en overraskelse, men der er en sammenhæng mellem økonomisk lighed og antallet af fængselsfanger i et land. For at mindske spændingerne mellem forskellige samfundsgrupper og for at uddanne samfundet i hvordan man skal reagere over for bestemte provokationer, er det i statens interesse at styrke de offentlige medier og sikre et kvalitativt, forenet og varieret indhold. Samtidig bør staten på moderat vis gribe ind over for indholdet i medier for at fremme sikkerheden og integrere samfundet uden at bryde de demokratiske principper, dvs. uden at begrænse pressens frihed. Medieområdet har stor betydning for sikkerheden, da pressen kan bruges som en positiv platform ved at informere og uddanne samfundet, men medierne kan også let bruges til at manipulere med den offentlige mening på vegne af politiske interesser. Gennem diskussionerne i "Saeima og NGO Forum" pointerede medieeksperter, at der i de senere år har været en tendens til at præsentere information som nyheder, selv om der ofte er tale om reklamer eller falske nyheder – og folk tror på informationerne! Derfor er det essentielt at beslutte, hvordan samfundet skal uddannes i mediarelaterede sager og i kritisk tænkning, så man kan forstå forskellen mellem falske nyheder, propaganda og sand information. NGO'ere og det organiserede civilsamfund har selvfølgelig

indtaget lederrollen i de omtalte sikkerhedsspørgsmål med samfundsintegration, uddannelse, information, brobygning mellem samfundet og statsinstitutionerne, etc. NGO'ere er dem som tager sig af national sikkerhed på samfundsniveau, i lokale samfund og regioner, hvilket giver borgerne en mulighed for at deltage i beslutningsprocessen lige så vel om det giver dem en følelse af, at de bliver hørt i statsinstitutionerne, at de hører til, og en følelse af tillid fra det laveste niveau til de statslige embedsmænd. Derfor har NGO'erne i Letland i de seneste år taget aktivt del i kampen mod falske nyheder.

Endelig er det vigtigt at sige at – uanset hvilke risici det indebærer – er en situation hvor sikkerhed bruges som et argument for at begrænse civilsamfundsmæssige aktiviteter uacceptabel i et demokratisk land, men uheldigvis er det en trend i Europa som gradvis også trænger ind i Letland. I de senere år er en række ændringer i regeringens ("Cabinet of Ministers") regulativer og love vedtaget, som bestemmer at civilsamfundsaktiviteter skal begrænses af hensyn til integration af samfundet og sikkerhed.

Som et eksempel på dette kan nævnes, at regeringen for at forhindre to sprog i den daglige kommunikation og et samfund bestående af to adskilte dele har vedtaget bestemmelser med det indhold, at medlemmer af foreninger og institutioner og organisationer klassificeret som "regeringsanerkendt partner" skal beherske det officielle sprog på højeste niveau, hvilket forhindrer deltagelse af udenlandske eksperter. Disse bestemmelser blev vedtaget uden af konsultere NGO'erne. Ligeledes har ændringer i "Lov om Møder, Processioner og Protester" bevirket yderligere administrative byrder for at organisere en protest. Ligeledes er der mange intentioner i statsinstitutionerne om at begrænse visse finansieringskilder for NGO'ere, fx anonyme donationer. Samtidig med ønsket om at stoppe finansieringen af russisk propaganda kan visse positive donationer til NGO'ere også blive stoppet, og den oprindelige ide var at diskutere dette i

tillæg til begrænsningen af kommercielle aktiviteter. Det er vigtigt ikke kun at huske på sikkerhedsaspekterne, men også truslerne, så civilsamfundet i Letland en morgen ikke vågner op i et fuldstændigt ændret demokrati.

Oversættelse af Holger Pyndt, suppleant i bestyrelsen af Danmark-Letland Foreningen

Efterskrift:

Ovenstående artikel berører det vigtige område omkring sikkerhed kontra frihed og demokrati. Et emne af stor vigtighed for både Letland og Danmark såvel som resten af verden.

Desværre er artiklen ikke speciel let læst med lange sætninger og oversættelse fra lettisk til engelsk og derefter til dansk.

Derfor nogle få ord om indholdet hvis du er sprunget over artiklen i første omgang. Måske får du lyst til at læse artiklen.

I Letland har man været ramt hårdt af russisk misinformation specielt via internet og TV-kanaler. Propagandaen er især rettet mod det russisktalende mindretal, men samtidig mod lettiske statsborgere, som ofte tiltrækkes af russisk TV, som selvsagt har større midler end det lettiske TV.

Derfor, og på baggrund af tidligere erfaringer med Rusland er man meget fokuseret på sikkerhed i Letland.

I Letland har man i mere end 10 år haft et unikt samarbejde mellem landets NGO'er og medlemmerne af Saeimaen, idet man en gang om året holder en konference hvor man i fællesskab diskutere landets problemer, og den konstruktion har man med rette været stolt af. I det regi har man de seneste to år diskuteret sikkerheden og hvordan kampen mod propaganda skal føres.

NGO'erne har været meget opsatte på at de er i stand til hjælpe med bløde metoder uden restriktive love, specielt med udgangspunkt i kulturen og lokale aktiviteter.

Desværre har regeringen ikke samme tillid og har derfor indført nye love som er udemokratiske og som er med til at lukke systemet om sig selv, så NGO'erne har svært ved at arbejde sammen med mindretal og udenlandske partnere, fordi alle involverede deltagere skal kunne lettisk på meget højt niveau.

NGO'erne ser disse love som uhensigtsmæssige og de er gennemført uden konsultation og diskussion i "Saeima og NGO Forum"

Erik Dam

Koklefestival på Amager Kulturpunkt

Stort arrangement på Amager Kulturpunkt trods øsende regnvejr om lørdagen.

Den 9.-10. september havde Anita Vizina Nielsen fra Foreningen Danmark – Letland fået organiseret en koklefestival på Amager Kulturpunkt. På pladsen vrirlede det med unge smukke piger fra Letland, Litauen, Estland og Rusland i skønne farverige nationaldragter med kranse af blomster på hovedet. Med yndefulde håndbevægelser spillede de på deres strengeinstrumenter og frembragte liflige toner som fik tilskuerne til at sidde lyttende i lang tid.

Koklen er et gammelt strengeinstrument som findes i alle lande omkring Østersøen. Undtagen i Danmark.

Der var mulighed for at købe produkter fra Letland og lettisk strik og man kunne også prøve at lave papir sammen med den lettiske kunstner Ilze Dilane.

Om aftenen var der koncert i Beta-salen, hvor man skulle

betale for billetten, alt andet var gratis og båret af frivillig arbejdskraft og støtte fra CPH World Music og Lokaludvalget Amager Øst.

På trods af regnvejret, blev arrangementet gennemført og om søndagen skinnede solen og der kom lidt flere gæster og lyttede til musikken.

Tak til alle som deltog og var med til at gøre dagene festlige.

Foto Anita V. Nielsen

LN

Sprogkursus i Lettisk.

Har du lyst til at lære lidt lettisk?

Lettisk-dansk Forening tilbyder sprogkursus i lettisk på Rite Højskole fra lørdag den 30. juni til torsdag den 5. juli. Programmet er under udarbejdelse og man forsøger at holde omkostningerne så lavt som muligt. Man sørger selv for transport til skolen.

Få nærmere oplysning i mail til Anita Vogelius på anitensis@hotmail.com.

Tilmelding og betaling af et depositum til Danmark-Letlands kasserer, Aase Lundbye: Aaselundbye@gmail.com

Brønshøj, den 24.11.2017

**Indkaldelse til ordinær generalforsamling i
Foreningen Danmark-Letland
Tirsdag den 17. april 2018 kl. 19.00
i "Kulturhuset Kilden", Nygårds Plads 31,
Brøndbyøster**

Offentlige transportmuligheder: bus 9A, bus 13 eller S-tog:
Brøndbyøster St.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Det reviderede regnskab
4. Forslag fra bestyrelsen
5. Forslag fra medlemmer (skal jfr. vedtægterne være indsendt skriftligt inden 15.februar)
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen
På valg er: Peter Fjerring Aase Lundbye og Lis Nielsen
8. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen
9. Valg af revisor, revisorsuppleant
10. Eventuelt

Holger Pyndt vil fortælle om kommunale strukturer og ændringer af disse i Letland.

KUKS Galafest

Traditionen tro afholdt KUKS sin "Internationale Galafestival of National Fare 2017."

Ordet KUKS betyder Komiteen for Udlandsforeningers Kulturelle Samvirke. Der er 71 foreninger og institutioner meldt ind i organisationen, som hvert år på FN dagen den 24. oktober afholder et arrangement. Sidste år var der en fotoudstilling med landenes bevaringsværdige monumenter under Unesco. Hver andet år afholdes der en fest på Københavns Rådhus.

Det er et festligt arrangement, med borde, hvor der er dækket op med alle de forskellige landes specialiteter, og når festen er i gang går man rundt og får smagsprøver.

Der er musik og talere og mulighed for at danse til sidst. Det er et meget festligt indslag, og flot at se alle de forskellige nationers nationaldragter og sjovt at smage på alle delikatesserne. Alle kan deltage, adgangskort koster omkring 100 kr.

Foto og tekst LN

Rite Nyt

Sommeren på Rite Højskole har været fyldt med kurser og mange mennesker. Noget nyt har været et Diaspora kursus for børn. Det betyder at den lettiske stat giver penge til at der kan afholdes et børnekursus i Letland for nogle af de børn som bor i udlandet. De kan så komme på sommerferie sammen

med "rigtige" lettiske børn og få øvet det lettiske sprog. Et par af vore dygtige lettiske lærere havde ansøgt om penge og fået det bevilliget. Det betød at der blev betalt flybilletter og ophold for 10 lettiske børn plus 2 lærere fra England og 6 lettiske børn og en lærer fra Irland. Sammen med de fastboende lettiske 15 børn og lærere var vi næsten 50 mennesker som sov på skolen i en uge. Der blev undervist i lettisk sprog, dans, sang og musik og leget. Hver dag var fyldt ud med et stramt program. Undervejs kom der også en lille delegation fra Fonden på besøg for at se om alt gik rigtigt for sig. På en eller anden måde var der også sneget sig et par forældre med fire børn fra Kaliningrad med på kurset. Det

gav desværre nogle interne stridigheder, som ikke var så behagelige.

Ellers har vi haft sommerkursus for kvinder, med håndarbejdsaktiviteter af forskellig slags. Vi havde den glæde at der var 8 danskere som havde meldt sig som frivillige lærere. Så der blev syet tasker, malet kort, strikket vævestrik, broderet, flettet kurve, støbt paddehatte i cement til haven og mange andre aktiviteter. Mellem 30-40 kom hver dag. Skolen havde den glæde at få besøg af den lettiske ambassadør i Danmark med frue. Fruens forældre bor i Jekabpils. De kom med en stor kurv småkager og ambassadøren gik rundt og gav sig god tid til at tale med alle damerne på kurset. Det var en stor ære for skolen. Bagefter havde han endog tid til at spille lidt bordtennis med børnene.

På kvindekurset havde vi et tilbud om nogle timer med en psykolog til de der havde lyst. Det har nogle af de unge

Den lettiske ambassadørfrue Ina i snak med kursister.

kvinder efterlyst. Da det var en succes, har vi haft en hel dag med psykologen fra 9. 00 -15.00 i november måned for interesserede og vi skal gentage det i januar.

Vi har også haft 2 børnekurser, et med animation for mindre børn med lærer Lolita Steinberga og et kursus med rollespil for de større børn med 3 danske instruktører. Så har vi afholdt et kursus i mosaik og grøn madlavning. Ledere var kunstneren Ilze Dilane og Liga Grinberga. Kursisterne var en blanding af danske og lettiske deltagere. Det kan godt anbefales, det afholder vi igen i august 2018. I august kom to kvinder fra soroptimisterne, de afholdt kursus i syning af kjoler og bukser.

10 km. fra skolen over grænsen til Litauen ligger et lille gods, Ilzenberg. Det er nu ved at blive restaureret og derfor sover 4 arbejdsfolk nu på skolen, mens de arbejder på godset. Det er meningen at godset skal blive et fredeligt sted hvor man kan slappe af og nyde naturen. Der er en meget smuk sø. Samtidig bygger de en økologisk gård med landbrug. Nu er der et nyt sted for vores gæster at tage hen.

LN

Nyheder fra Latvian Institut

Tillykke, naboer!

Den 18. november fejrede vi Letlands 99-årsdag, men vi tænker på 100 års-dagen i 2018. Letland er dog ikke den eneste "fødselsdagspi-ge" - også vores nabolande Litauen, Estland og Finland bliver snart 100 år. Vi ønsker at takke for deres venskab og støtte. Derfor gav Letlands folk symbolske fødselsdagskager til vores naboer som en hilsen, og kagernes rejse blev filmet og lavet til tre "road-vi-deoer": Baltic Centenary Way.

Med deltagelse af personer fra forskellige dele af landet, leveredes tre symbolske fødselsdagskager fra hånd til hånd til vores naboer - Litauen, Estland og Finland .

Se videoerne [her](http://latvia.eu/videos). <http://latvia.eu/videos>

Riga udnævnt til at være den bedste by for et julebesøg

Glem Münchens hyggelige ølhaller og Lille's blændende lysdisplayer - Riga, Letlands hovedstad, er blevet udnævnt

til Europas bedste by til en juleferie i 2017. Post Office Travel Money har udnævnt Riga til at være den bedste by til en julehandel-sweekend . Se mere: <http://latvia.eu/news/riga-named-best-christ-mas-minibreak>

Det lettiske skattesystem er i top 15 i verden

Det lettiske skattesystem er det mest attraktive blandt de tre baltiske lande og er nr. 13 blandt skattesystemerne i de 190 verdens lande, der er omfattet af den seneste rapport produceret af PricewaterhouseCoopers (PwC) revisorer og Verdensbankgruppen.

Det fremgår af den fulde tekst at der dog er et par trin før Letland overhaler Danmark på plads 8.

Qatar har det mest attraktive skattesystem i verden efterfulgt af De Forenede Arabiske Emirater, Hongkong, Island, Bahrain, Kuwait, Singapore, Danmark. Kriteriet for et attraktivt system, er at det er let at indberette sin indkomst.
<http://eng.lsm.lv/article/economy/economy/latvian-tax-system-in-top-20-world-wide.a258260/>

Endnu en prestigefyldt pris for Jansons

Den lettiske dirigent Mariss Jansons er blevet tildelt en af musikkens højeste æresbevisninger - Royal Philharmonic Society Gold Medal. Han er den 104. modtager siden medaljen blev grundlagt i 1870 til fejring af hundredåret for Beethovens fødsel.

<http://latvia.eu/news/latvian-conductor-receives-one-most-prestigious-awards>

Oversigt over Letlands eksport "skatte"

En ny, interaktiv digital platform, der er mærket "Letlands skatte", er åbnet for at vise hundrede succesfulde lettiske eksportvirksomheder.

<http://latvia.eu/news/sales-platform-song-and-dance-festival-tickets-announced>

2018 Sang og Danse Festival billetter

Billetterne til den lettiske sang- og dansefestival i 2018 kan købes fra januar 2018, og online salgsplatformen vil være www.bilesuparadize.lv. Se mere.

<http://latvia.eu/news/sales-platform-song-and-dance-festival-tickets-announced>

Letland - en "super reformist"

Letland har i år været en "top reformist" i Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD), sagde generalsekretæren for OECD Angel Gurría den 15. september. Angel gav et overblik over situationen i den nationale økonomi. Det er første gang, OECD vurderer den lettiske økonomi, da Letland blev medlem af organisationen sidste år. Læs mere her:

<http://latvia.eu/news/oecd-latvia-top-reformer>

Et microsoft innovations center er åbnet i Letland

Den 13. september blev et innovations center for Letlands Universitet og Microsoft åbnet, det første center i sin art i Nordeuropa. Dets mål er at fremme samarbejde mellem it-industrien, ngo'er og institutioner, der beskæftiger sig med forskning og videnskab for at fremme it-løsninger og digitale transformationer i Letland. Se her:

<http://eng.lsm.lv/article/society/education/university-of-latvia-teams-up-with-microsoft-to-deliver-innovations.a249996/>

Sådan ansøger du om det lettiske opstartsvisum

Det lettiske opstartsvisum er et initiativ fra Letlands regering, der tager sigte på at tiltrække talentfulde personer til Letland for at komme og udvikle deres ideer i Letland. Visum initiativet går hånd i hånd med de nyligt tilgængelige 15 mio. EUR, som staten har stillet til rådighed for nylig startede virksomheder til at udvikle ideer. Med en kombination af tilgængelig finansiering og mindre visumkrav har det aldrig været lettere at starte virksomhed i Letland. Læs mere:

<http://www.labsoflatvia.com/news/how-to-apply-for-the-latvian-startup-visa-a-guide>

Notér 5. maj, 2018!

Siden lanceringen af "Jog Latvia in the World" -kampagnen er der gennemført mindst 30 ruter i forskellige byer i verden. For at gøre initiativet endnu større inviterer vi nu alle letter og venner af Letland til at arrangere denne jogging begivenhed: 5. maj 2018. Mere om de eksisterende ruter her: <http://latvia.eu/news/mark-5th-may-2018-your-calendar-and-jog-latvia-world>

Første Internet af Ting netværk lanceret

Telekommunikationsselskabet Lat-telecom har lanceret et specialiseret "netværk af Ting" netværk i Riga. Nu har virksomheder i Riga fået adgang til smarte byløsninger og smarte fremstillingsløsninger samt infrastrukturen til Internet af Ting, som nystartede virksomheder kan bruge til udvikling af nye produkter.

Se video om nystartede virksomheder i Letland:

<http://www.labsoflatvia.com/news/lattelecom-launches-internet-of-things-in-riga>

Stort fremgang i industriel produktion

Data udgivet af det Centrale Statistik Kontor (CSB) viser, at produktionen i maj 2017 var steget med 9,9% fra maj 2016. Læs hele artiklen her:

<http://eng.lsm.lv/article/economy/economy/big-boost-to-industrial-production.a242503/>

Genbrug af plastikaffald

Ieva Bluma

Hermed en tekst som fortæller lidt om min kunst og mine tanker bag mine billeder:

“En magisk rejse gennem drømme og virkelighed”
– er en visuel rejse i mine fantasier
instinktive eventyr mellem det ubevidste og bevidste, at hoppe ind i det ukendte ...
nogle gange kan man øve og føle sine vinger i dette store skakspil der kaldes liv ...
nogle gange falder du, rammer jorden, slår hul og må finde styrken til genfødsel fra støvet, lyse i mørke og holde ud ...
at skabe lys meget stærkere end skyggen ...
at opbygge en ny begyndelse ...
derefter sker magien ...
og du kan øve igen ...

Ieva Bluma

I Ievas nye showroom på Havneholmen i KBH kan man se 5 år af Ieva's kunstneriske arbejde i to forskellige samlinger - den nyeste sort/hvide akryl/blæk maleri/tegning kollektion “Den magiske rejse mellem drømme og virkelighed”, og de farverige oliemalerier “Det menneskelige Universe”. Endvidere to originale litografier lavet i det legendariske værksted “Clot, Bramsens og George” i Paris, som nu er blevet Bluma's klassikere.

Ieva fortæller: Min oliemaleri samling ”Det menneskelig Univers” visualiserer personligt dybe og samtidig globale eksistentielle historier. Jeg har udviklet en symbolsk måde at udtrykke visuelle historier om menneskelige relationer med den skønhed, kærlighed, og de kontraster og udfordringer der er i livet.

Ieva Bluma bor og arbejder i København.
Hun er født i Riga, Letland og er klassisk uddannet kunstner bl.a. fra Art Collage of Design, men siden 1998 bor og arbejder hun i Dnmark.

Ieva Bluma har haft forskellige separat og gruppe udstillinger i København, Riga, Rom, New York, London, Stockholm. Yderligere info på hendes hjemmeside www.ievabluma.net

Hvis I har interesse i at besøge Ieva Bluma`s kunst showroom på Havneholmen 68 i København efter forudgående aftale og se hendes malerier og tegninger, er I velkommen til at ringe til hende på mob. 24242068 eller skrive til art@ievabluma.net

På side 51 under kalenderen ser I et foto af et af Ievas olie-malerier. herunder ser I Ieva i sit showroom med hendes nye s/h kollektion.

Lettiske julegaver?

Kom i julestemning sammen med Nature by Hand

Tag familien med på juleopdagelse på Julemarked på Bernstorff Slot (Jægersborg Alle 93, 2820 Gentofte).

Nature by Hand udstiller inde på slottet:

Fredag den 8. december kl. 15.00 – 20.00

Lørdag den 9. december kl. 10.00 – 16.00

Søndag den 9. december kl. 10.00 – 16.00

Julemarkedet og de over 90 udstillere vil præsentere alt hvad hjertet kan begære såsom, julepynt, dekorationer, brugskunst, delikatesser, juletræer, julegodter, glaskunst, mode og mange andre spændende julegaveideer, hvor de historiske rammer bidrager til at fuldende oplevelsen og derved netop skabe en kommende familietradition.

Entre: Voksne - 75 kr.; Børn (4-12 år) - 25 kr.; Børn under 4 år – gratis.

Traditionen tro afholder vi også JULEUDSALG i gårdbutikken på Horserød Byvej 3, 3000 Helsingør.

Torsdag den 14. december kl. 14.00 – 18.00

Fredag den 15. december kl. 14.00 – 18.00

Lørdag den 16. december kl. 10.00 – 13.30

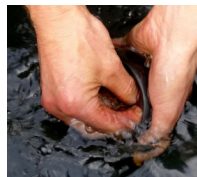
Da vi holder lukket i gårdbutikken i januar og februar, afholder vi juleudsalg, hvor du får mulighed at købe fin lettisk kunsthåndværk til gode priser.

Nature by Hand ønsker dig og din familie en rigtig glædelig

Jul og et godt Nytår!

www.naturebyhand.dk

Følg med os på Facebook og Instagram.
Du finder links til de to sociale medier på vores hjemmeside.

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Næstformand	mobil 40312345 nbendix@mail.dk
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	mobil 23444179 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	dk. tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@newmail.dk lettisk tlf. 371 29326966 anitaviz@inbox.lv
	Anda Dyrlund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Peter Fjerring Frederik VI's Allé 6, 1th 2000 Frederiksberg Bestyrelsesmedlem	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com
	Holger Pyndt Suppleant	Holger.Pyndt@gmail.com

Anne Mette Johannsen
suppleant

amj2002@ofir.dk

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000

embassy.denmark@mfa.gov.lv

www.am.gov.lv/copenhagen

Ambassadør: Kaspars Ozoliņš

Ambassadørens sekretær Kristine Tolokonnikova

Tredje sekretær: Linda Kucina

House Manager: Kaspars Judzis

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da

Ambassadør: Hans Brask

hanbra@um.dk

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Mūkusalas iela 3, Riga, LV-1423, Letland

Tlf.+371 728 99 94

Tlf.+371 728 82 21

[mailto: dkl@dkl.lv](mailto:dkl@dkl.lv)

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Leder Michael Mørch.

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrlund-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: [vairalat](#)

KALENDER for 2017

28. feb. 2018

kl.19.00 Letlands 100 års jubilæummet er temaet for et møde i Ålholm Kirkes menighedslokaler Bramslykkevej 18, 2500 Valby.

Peter Kyhn fortæller om vigtige lettiske historiske punkter gennem de 100 år og bagefter er der kaffe, sang og hyggeligt samvær. Tilmelding til Kirsten Gjaldbæk tlf 38711812 eller mail: kirsten.gjaldbaek@mail.dk

17. april 2018

Husk kontingent inden!

Generalforsamling i Kilden i Brøndbyøster kl. 19.00 Nygårdsplads 31. Mere information i næste nummer af bladet.

12. marts 2018

Østersø-NGO-Netværks årsmøde i Filips kirken, nærmere oplysning om indhold senere.

30. juni-5. juli 2018

Kursus i lettisk på Rite Højskole. Se nærmere side 34

“Det menneskelige Univers” af Ieva Blume. se side 44

*Koret In Corde Meo overrasker publikum med lys til festen den 18. november.
Foto: Jørgen Lauterbach.*

Husk at betale kontingent for 2018. Se side 26 eller 49